

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Igazi keresztyén lelkipásztor

Zugó harangok hirdetik, hogy Debrecen keresztyén társadalmának, különösen pedig a szorosabb értelemben vett kávinista Rómának nagy halottja van. Midőn néhány nappal ezelőtt a korai ősz enyészetének bus szellője végigborzongatott bennünket és beszélt nekünk az elmúlásról szomorú meséket, nem gondoltuk, hogy alig eszmélünk fel a keserű lehangoltságból és már is egy megrázó valóság, egy megdöbbentően igaz történet állítja elénk a halál mindeneket legyőző hatalmát. És ime így van, mert akármennyire hihetetlen is, de tény. bánatos és megmásíthatatlan tény, hogy elköltözött közülünk, e földi világból **ő, az igazi keresztyén lelkipásztor.**

Ha végighaladunk életrajzának adatain, ha olvasgatjuk műveit, beszédeit, ha ráemlékezünk a személyes érintkezésünk mozzanataira, ha visszaidézzük nemes alakját a szószék mennyezete alatt, ha nézzük kint a világban, mint férfit, bent a családban, mint férjet és apát: mindig és mindenütt olyan volt **ő**, mint amilyen eszményt képzelünk magunknak Krisztus hivatalos szolgálójáról, a papokról. Nála nem frázisszamba ment a keresztyén vallás sziklaalapja: *a szeretet.* Egyenes jelleméért, bátor szókimondásáért, hajlíthatatlan függetlenségéért sokan és sokszor gáncsolták, támadták, meg-rágalmazták, de **ő** csak állott felemelt fővel és ha visszadobott is rájuk, sohasem volt az **ők**, hanem kenyér. Mint a debreceni református egyház lelkész-elelnöke, sokáig az iskolaszék vezetője, tenger alkalommal bajlódott a hivek ez-reivel, tanítók százaival, gyermekek se-regével és ilyenkor mindig csak orvosolni, vigaszt nyújtani, tanácsot osztani, megjutalmazni tudott és akart, de sohasem suhogtatta meg a bibliai ostort, még ha olykor-olykor szükség is lett volna rá. Otthon, családja körében, a hitves-társ kifogyhatatlan gyöngédsége állan-dóan együtt lakozott lelkében a szülői gondosság pazar kincseivel.

Soha találóbban alkalmazni nem lehet azt a közmondásunkat, hogy „a jó pap holtig tanul“. Dolgozószobája csend-jében a roskadozó könyvespolcok tövé-ben még a legegyszerűbb imáit és kö-zönséges egyházi beszédeit is teljes oda-adással dolgozta ki, segítségül híván óriási tudását és széleskörű olvasottsá-gát. Tíz keleti nyelven olvasott és a szentírást mindig eredeti formájában ta-nulmányozta. *Tudós volt hát* ennek a fogalomnak legigazabb értelmében, aki hivatta volt prédikálni kicsinyeknek és nagyoknak.

Szeretete és tudása, érzelmi világa és értelmi ítélőképessége már régesrég-en megmutatták neki azt az utat, amelyre a poraiból megélemedni akaró Csonka-magyarország körülbelül egy év óta rá-lépett, aminek a célja a *keresztyén ma-gyarság egyesítése, az „egy nyáj, egy pásztor“ jenséges ideálja.* Tudta, hiszen az eredeti kutforrásokból volt módja me-riteni, hogy keresztyén embertársai kö-zött a felekezeti különbségek csak em-beri alkotások, csak véges kicsiségek, arányitva azokhoz az isteni végtelensé-gekhez, melyek minden igaz keresztyén számára azonosok. Szerette felebarátait, magyar testvéreit, akár kakasos, akár ke-resztes templomba jártak is imádkozni, hiszen a főpásztortól, a keresztfeszített Istenember ajkáról, még a vértanuság utolsó kinjai között is a megbocsátás szavait hallatta. Ezért hirdette nekünk régtől fogva *a keresztyének testvéresülé-*

sét, az apostoli hitvallásban is benne levő „szentek egységét“. Nem mosta-nában találta ezt ki, hanem ide vezették el **őt** nemes lelkének szárnyaló előre-látása, a szent könyv sorainak igaz meg-értése. *Nem elválasztást, nem harcot, nem gyűlöletet prédikált, ezek idegenek voltak testétől és lelkétől, hanem össze-fogást, békét, szeretetet.*

Igen, így marad meg néhai alakja bevésődve emlékezetünkben, így őrzik azt meg alkotásai, tettei, írásai. És eb-ben a biztos tényben igyekszünk vigasz-talódást találni a sulyos, a pótolhatatlan veszteségért. Porsátora eltávozik közü-lünk, de az uton, amelyre Jozsue gya-nánt kalauzolt bennünket, előrehaladunk és örökös hálával fogjuk megőrizni em-lékét. Ugy fog élni mindig az utódok lelkében, mint aki az igazi keresztyén lelkipásztornak eszménye volt, így élt és úgy is halt meg.

Részleteiben is elfogadták a botbüntetést

Kilépések a kormányzópartból?

A nemzetgyűlés mai ülése

Budapest, szept. 1. (Nemz. St. tel. jel.) Rakovszky István elnök egynegyed 11 órakor nyitja meg a nemzetgyűlés mai ülését. Fel-olvassa az interpellációs könyvet, melybe 11-en jegyeztek be interpellációt.

Ezután Pallavicini György őrgróf napi-rend előtt szólal fel és szóvá teszi, hogy a kor-mányzópart értekezletén felszólalt, amire a lapokban nagyarádi Szabótól egy nyilatkozat jelent meg, amely azt mondja, hogy **ő** a föld-birtokreform ellen beszélt az értekezleten. Ki-jelenti, hogy hogy nem felel meg a valóságnak az, hogy **ő** a földbirtokreform ellen beszélt és nem érdemli meg a miniszter támadását.

Ezután áttért a Ház az *erkölcsiség, va-gyon, személyiség fokozottabb védelméről* szó-ú törvényjavaslat részletes tárgyalására.

Az első szakasznál Budaváry László mó-dosítást nyújt be, amelyben azt kéri, hogy ha a nők követnek el botbüntetés alá eső bűn-cselekményt, azokat *pellengérré állítsák.* S a botbüntetés ne mint fő, hanem a fegyház mel-lelt mint mellékbüntetés mondassék ki.

Apponyi Albert szintén módosítást nyújt be s kéri, hogy az első szakasznál azok a bekezdések, amelyek így kezdődnek, „Egyéni vizsgálat és életviszonyaik“, hagyassanak ki.

Tomcsányi igazságügyminiszter elfogadja Apponyi módosítását, de Budaváryt kéri elvetni. A Ház ilyen értelemben dönt.

A második szakasznál Budaváry László módosítást nyújt be, mely szerint ha a rendőrök és más hatósági közegek bírói ítélet nélkül botbüntetést alkalmaznak, **ők** bojotzassanak meg.

Bródi Ernő is módosítást nyújt be. A Ház Budaváry módosítását elfogadja.

Utána az elnök szavazásra teszi fel a ja-vaslatot, melynek eredményeként a nemzet-gyűlés 32 szavazattal 25 ellenében részleteiben is elfogadta a javaslatot.

Mikor az elnök a szavazás eredményét kihirdelte, a kisgazdapárti képviselők nagy lár-mával és zajjal felugráltak és kivonultak a te-

remből azt hangoztatva, hogy kilépnek a kor-mányzópartból. A javaslat harmadszori olva-sását a legközelebbi ülésre tűzték ki.

A folyosóra kivonult képviselők kevesen és nagy lármával vitatták az eseményeket s elküldöttek nagyarádi Szabó miniszteréért. Az **ő** megérkezte után fognak dönteni, afelett, hogy kilépnek-e a kormányzópartból — vagy sem? Az elnök erre szünetet rendelt el.

Szünet után Rubinek Gyula válaszol Bu-daváry László interpellációjára s kijelenti, hogy az állami tisztviselőket nemcsak élelmisszerekkel, hanem ruhával és cipővel is elfogják látni.

Utána Szűcs László interpellációjára vá-laszol, a pápai szövetgyár ügyében. Majd ki-jelenti, hogy a tanítók és közjegyzők vasúti kedvezményét együttesen fogják kezelni, de kül-önben az összes vasúti kedvezményeket reví-zió alá fogják venni.

Ezután Tomcsányi igazságügyminiszter Csernus Mihály interpellációjára válaszol s ki-jelenti, hogy arra fog törekedni, hogy a kommu-nista ügyekben minél hamarabb lefolytassák a főtárgyalást s ne legyenek sokáig vizsgálati fogságban.

Ezzel az ülés véget ért.

Elégtétel a franciáknak

Berlin, szept. 1. (N. St. t. j.) A boroszlói francia konzulátus elpusztítása kapcsán jóvá-tételt kívánó jegyzék nagy konsternációt keltett, mert ebben azt követelik, hogy a birodalmi kancellár személyesen fejezze ki a nagykövet előtt sajnálkozását és igérje meg az elégtételt. A helyzetet igen komolyan itélik meg. Politi-kai körökben hajlandók elégtételt adni, de a követelésben megalázási kísérletet látnak. A francia jegyzék azt követeli, hogy egy század német katonaság zene mellett a német hatósá-gok jelenlétében vonuljon el a kitzölt francia lobogó előtt.

Meghalt Dicsőfi József dr

A magyar református egyház nagy vesztesége

A kálvinista Rómának, de az egyetemes Egyháznak is nagy vesztesége van: meghalt *Dicsőfi József dr*, a debreceni Széchenyi-utcai paróchia lelképásztora s a debreceni egyház lelkész-elnöke. Halála mély gyászba borította nemcsak övét és hozzátartozóit, hanem azokat is, akik őt közelebről ismerték, tisztelték és szerették. Nagy tudású, kiváló képzettségű pap volt, aki minden erejét, minden képességét egyházának felvirágoztatására fordította, igazi értelemben vett lelképásztor, aki hiveinek lelki gondozását élete legszentebb feladatának tekintette. Fáradhatatlanul dolgozott, munkálkodott szakadatlanul, míg a gyilkos betegség alig pár nappal ezelőtt ágyba nem döntötte.

Élete

A balmazújvárosi német paróchián született 1859-ben. Iskoláit Debrecenben végezte, itt hallgatta a hittudományokat is és már azon két év alatt, amelyet ifjú korában a lipcsei és marburgi egyetemeken töltött, ahol a világ akkori legnagyobb hittudósaival bizalmas baráti viszonyban, ezeknek ajkáról szívta magába mély tudományát — már akkor szinte egyedülálló tudományos nagy munkát végzett el a teljes bibliának eredeti nyelven való áttranszlációjával. Hazatérve, mint debreceni segédlelkész és teológiai kisegítő tanár, majd 3 éven át mint teológiai akadémiai rendes tanár a filozófiai alapokon nyugvó modern tudományos teológiának első képviselője volt itt Debrecenben, a merev orthodoxia félszékében. Amellett az összes sémi nyelveket is tanította. Ez idő alatt úgy megismerte és megszerelte őt a fényes debreceni gyülekezet, hogy 1890-ben a hivatalos körök jelöltjeivel szemben nagy többséggel lelkészévé választotta meg. 1895-ig a Kossuth-utcai, azóta pedig a Széchenyi-utcai paróchián működött. Egyszer 1905-ig nagy munkásságát kizáróan katedrójának és gyülekezetének szentelte, segédlelkész nélkül maga végezvén az összes lelképásztori teendőket. Hetenként ötször-hatszor predikált. Predikációjának mindegyike hosszas készületet igénylő nagyszabású remekmű, valamint azon alkalmi imádságai is, melyeket Kossuth halálakor, majd születésének 100-ik évfordulóján, Erzsébet királyné halálakor, a debreceni csata 50 éves fordulóján, II. Rákóczy Ferenc szabadságharcának 200 éves fordulóján stb. országos notabilitások jelenlétében mondott. 1905-ben a tiszántúli egyházkerület főjegyzőjévé választotta, ilyen minőségében püspökhelyettes is volt az elagott Kiss Aron püspök haláláig, 1908-ig.

Egyházi politikai tekintetben, mint igazi keresztyén tudós, kezdettől fogva a keresztyén felekezetek békés megértésének és együttműködésének, az apostoli hitformában is említett, „szentek egységének” lelkes hive volt. E tekintetben annyira ment, hogy már 1907-ben a szatmári templom felszentelésekor mondott „Egy nyáj, egy pásztor” c. nagy beszédében a keresztyén felekezetek jövőbeli egyesülésének lehetőségét és szükségességét fejtegette, minden nemes lélekben megzendítve azt a hirt, mely csak a legnagyobb, a legemberibb eszmények ihletésére szokott rezgésbe jönni. Egyéb kiváló érdemei mellett ennek köszönhető legelső sorban, hogy legnagyobb világi embereink, egy gróf Tisza István, egy gróf Apponyi Albert minden időben kiváló tiszteletükkel és bizalmukkal tüntették ki. Utóbbiak levelezésben is állottak vele s tanácsát több dologban kikérték. A koalíciós kormány idején érdemei elismerésül udvari tanácsosságot ajánlottak fel neki, de az ő hűségoktól mentes, puritán jellege ezt a megérdemelt kitüntetést is visszautasította.

Mint a zsidó nyelv, vallás és történelem

alapos ismerője, mindig tisztában volt a zsidó szellemnek, a zsidó népleleknek a keresztyén szellemmel szemben való végtelen inferioritásával; jól tudta és hirdette, hogy az u. n. zsidó vagy judai vallás csak leromlása, elfajzása az őszövényes igaz vallásának, tehát a keresztyén vallással semmiféle viszonyba nem állítható. Ezért mindig a keresztyén vallás megértését látta akármiféle keresztyénnek a zsidó szellemmel való ölekezésében; ezért ítélte el mindig különösen egyes tiszántúli református körök zsidószerelmét s hajlandó volt azt annak a tudatlanságnak rovására írni, mely nincs tisztában azzal, mily őriási világnézeti szakadék választja el a zsidóságot a keresztyénségtől. Sőt a zsidó szellem nemzetköziségében a magyar fajra nézve rejtő nagy veszedelmet is korán meglátta. Mindezek után megértjük, hogy könnyű volt ellenségeinek a „klerikalizmus” vádját fejére kiáltani s ezzel a ma is járszalagon vezetett tiszántúli vidéki papság egy részét ellene hangolni, minek következtében az 1908-iki püspökválasztáson kisebbségben maradt. Másik oka volt ennek, hogy minden csábítgatás ellenére megtagadta a szabadkőműves társasággal való együttműködést.

1911-ben a főjegyzői állásról leköszönt s azóta minden erejét szeretett gyülekezetének szentelte, főleg mint a debreceni egyház lelkész-elnöke. Ilyen minőségben egyháza anyagi felvirágoztatásához is nagyban hozzájárult, különösen az egyházi bérpalota és az Árpád-téri templom fölépítése körül kifejtett buzgó munkálkodásával. — Nagy érdemeket szerzett a debreceni négyturu tudományegyetem létrejövetele körül s ujabban a debreceni keresztyén egyházak testvériesüléseinek megteremtésével, mely alkotás dr. Lindenberger Jánosnak és dr. Dicsőfi Józsefnek lelkéből fakadt, mint első az egész országban.

Betegsége és halála

A testi és szellemi frissességgel dolgozó 61 éves tudóst és lelképásztort a múlt hét péntekjén döntötte ágyba a gyilkos betegség. A hirtelen beállott őszies időben erősen megfázott, mellhártyagyulladását kapott, s bár az orvosok mindvégig remélték, hogy ritka erős szervezete legyűri a kórt, az volt erősebb mégis és kioltotta az eredményekben gazdag áldásdus életet. A mellhártyalob tüdőgyulladásba ment át és négy napi kínzó viaskodás után a szívet fogta el, s úgy végzett vele tegnap, kedden este 10 órakor... Haláláról nyomban értesítették a kiterjedt, nagy rokonságot, a Szele és Uray családokat. Táviratot küldtek fivérének, dr. Dicsőfi Sándor kuriai bírónak Budapestre, aki a debreceni kir. ítélőtáblától került fel a legmagasabb bírói székbe. A lesújtó gyászhir futótűzként terjedt el a városban, s mindenütt a legnagyobb megdöbbenést és a legmélyebb részvétet keltette. Szele György lelkész, az elhunyt kártársa és rokona vitte meg ma reggel a kiváló lelkészelnök halálhíreit a református egyházhhoz. A presbiterium nyomban kimondta, hogy dr. Dicsőfi Józsefet a debreceni egyház halottjának tekinteti és az egyház költségén temetteti el. A református egyház épületére kiűzték a gyászlobogót, s a délelőtti folyamán meghúzták a templomok harangjait. Temetése pénteken délelőtti 10 órakor lesz a Nagytemplomból.

A mi veszteségünk

Dicsőfi József dr. halála közelebről sujt bennünket, a Hajdúföldet és kiadvállalatunkat. A boldogult egyike volt azoknak, akik a keresztyén felekezetek egyesülésének eszméjéből kiindulva, a Hajdúföld megteremtését sürgették és kiadvállalatunk megalapításában tevékeny részt vettek. Mint igazgatóságunk tagja pedig mindvégig buzgón és odaadással dolgozott annak a nagy célnak az eléréseért, amelyet a Hajdúföld maga elé tűzött: a keresztyén nemzeti eszmék diadaláért és uralmáért a sértetlen Nagymagyarországban!

Az apagyilkos fiu

Elfogták a diószegi-uti gyilkost

Megírjuk, hogy a rendőrség a diószegi uton meggyilkolt *Biró Lajos* ügyével kapcsolatban letartóztatta *Papp Sándor* debreceni lakost és feleségét. Pappék tagadták a gyilkosságot, s a tanuk vallomása alapján is a rendőrség kénytelen volt a nyomozást más irányba terelni. Valótóra fogták a meggyilkolt *Biró Lajos* feleségét és fiát, *Biró Jánost* és az a megdöbbenő valóság derült ki a vallatásból, hogy az öreg *Biró Lajos* saját fia gyilkolta meg vadállati kegyetlenséggel. Az elvetemült fiu beismerő vallomása szerint apja minden keresetét elitta és rosszul bánt családjával. Ez a körülmény adta neki és anyjának azt a gondolatot, hogy meg kell szabadulniuk tőle — Kedvező alkalomnak kínálkozott a gondolat végrehajtására az az este, amikor atyja a *Danczinger* kocsmában ivott és civakodott. Megleste őt a kukoricásból, mikor az uton hazafelé tartott és fejszével agyonverte. A rendőrség a gyilkos fiut és anyját letartóztatta, Pappékát pedig szabadlábra helyezte.

A Tisza-gyilkosság főtárgyalása

Budapest, szept. 1. (N. St. tel. jel.) A Tisza-gyilkosság mai tárgyalásán első tanu *Bartha Albert* volt hadügyminiszter.

Mondada: Emlékszik-e alezredes ur, hogy Pogány ellen 1918 novemberében, vagy decemberében akció indult meg s akkor Károlyi vette védelmébe Pogányt?

Bartha: A hivatalba lépésem után két napra kaptam egy névjegyzéket, amelyen az ujonnan kinevezett kormánybiztosok voltak. Lehettek vagy 20-an; volt közöttük autó- és légi-kormánybiztos is. Károlyihoz mentem és mondtam, hogy ennyi kormánybiztossal lehetetlen a miniszteriumot vezetni. Erre Károlyi a névsorból négy névre azt mondta, hogy ezeknek meg kell maradni. Ezek között volt Pogány is. Ez ellen én tiltakoztam, mert Pogány a katonatanács elnöke s én a katonatanácsot nem ismerem el, fel akartam oszlatni. Erre azt felelte Károlyi, hogy ez egy veszélyes alak, kellemetlenséget fog csinálni, nem lehet elkerülni.

Ezután a Mackensen-hadsereg lefegyverzéséről beszélt. Mackensen megkérdezte tőle, végre akarja-e hajtani a belgrádi fegyverszüneti szerződést? Azt felelte, hogy hivatalosan a kormánynak végre kell hajtani, de ő azt tanácsolja, hogy menjenek haza.

— Károlyinak, mikor felhívott, mondta *Bartha*, hogy internáljam Mackensent, kijelenttem, hogy ez lehetetlenség, 300 ezer embert internáljunk, mikor nekünk 20 ezer emberünk van?

Majd elmondja *Bartha*, hogy a Diaz-féle fegyverszünetet Károlyi és társai csinálták. A tárgyalás folyik.

Váltságösszeg Erdélyért

Budapest, szept. 1. (Nemzeti St. tel. jel.) A békeszerződés értelmében Románia 50 millió aranyat köteles fizetni Magyarországnak Erdélyért. Ezt az összeget Románia nem tudja megfizetni, mert aranykészlete Moszkvában van. A román kormány most rendelkezést bocsátott ki, mely szerint Erdélyben az összes arany és ezüst készleteket be kell jelenteni. Nyilvánvaló, hogy a bejelentést a hivatalos lefoglalás követi. Ugylátszik, hogy Románia az 50 milliót is Erdély lakóival akarja megfizettetni.

Megcáfolták a szerb-magyar megegyezést

Budapest, szept. 1. (Nemzeti St. tel. jel.) *Rubinek Gyula* helyettes miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy a külső politika ügyeit betegsége alatt is *Teleki Pál* gróf intézi, de azt határozottan kijelentheti, hogy egy bécsi lap nyomán a szerb-magyar megegyezésről elterjedt hírekből egy szó sem igaz.

A miniszterelnök gyógyul

Budapest, szept. 1. (Nemz. St. tel. jel.) Gróf *Teleki* miniszterelnök egészségi állapota tegnap lényegesen javult és sebe, melyet az orvosi bonckés vágott, szép gyógyulást mutat. Valószínű, hogy néhány nap múlva elhagyhatja a Fásor-szanatoriumot.

HIREK

Mi az igazság?

cimen zsidó vállalkozás indult meg Budapesten, mely azt akarja velünk elhítenni, ami éppenséggel nem igaz. Azt akarja elhítenni, hogy az ország romlását nem a zsidók okozták, a forradalmat nem a Krausz Náthánok, Pogány Napoleonok és Bóhm Vilmosok szervezték, végezték és élvezték, a proletárdiktatúrát nem a Kohn-Kun Bélák, Szántó-Schwarzok és Szamuclik rendezték, hanem mi, keresztény magyarok... S ennek a zsidó "igazságnak" a támogatására minden eszközt alkalmassá vált a "Mi az igazság" társaság korlátolt felelősséggel. Alkalmassá véli a többek között azt is, hogy egy tiszteletreméltó nevű, szeplőtelen mulu magyar író hírbé hozzon, kompromittáljon azáltal, hogy írásából kihámozza a bizonyos más vonatkozásokban helytálló, neki tetsző részeket, s úgy állítsa azokat be, mintha a veterán író a zsidóság védelmére, vagy igazolására írta volna őket. Hát kedves, "Mi az igazság" mostanában, G. m. b. H. mi magyarok, nem így tanultuk ismerni az igazságot. Az igazság mi felénk olyasvalami erkölcsi tartalom, amire a hamisságnak, a ravaszságnak és a szemfényvesztésnek még árnyéka sem fér. Ugy látjuk, ezt az igazságot nem nagyon ismerik ozaát Sziridában. Pedig jó lenne megtanulni és megszívlelni, mert mi közöttünk már csak ilyen igazságnak van tisztelete és — hitele...

— Az árvizsgáló bizottság új alelnöke. A kereskedelemügyi miniszter a debreceni árvizsgáló bizottság alelnökévé, — miután Zöld József tb. tanácsnokot, aki nagy elfoglaltságára hivatkozással lemondott ezen tiszteletéről, elismerése nyilvánítása mellett felmentette, — dr. Ruzska István ügyvédi kamarai titkárt nevezte ki.

— Debreceni törzstiszt kiállítás. A hivatalos lap közli, hogy a Kormányzó megenyegede, hogy Tikos István ezredes a bolgár királyi Szent-Sándor rend középkeresztjét a hadidíszítménnyel és a kardokkal elfogadhassa és viselhesse.

— A város 1919 évi zárszámadata. Debrecen város múlt évi zárszámadatait elkészítette a számvevőség. Felülvizsgálását szerdán délután kezdte meg a felügyelő bizottság.

— Szűken lesz fa a télen. A város közönségének tűzifaellátása ügyében kiküldött vegyes bizottság a múlt héten tartott ülésén elhatározta, hogy két tagját, Zöld József tb. tanácsnokot és Harkó Lajos erdőmérnököt Budapestre küldi a tűzifaellátás ügyében a tárgyalások felvétele végett. A kiküldöttek tárgyaltak az országos fa- és erdőügyek kormánybiztosával, Hahn Károly állami titkárral, aki a debreceni helyi viszonyok megismerése után a legszigorúbb takarékosra utasította a hatóságot. Kijelentette, hogy faellátásban senkinek sem szabad két köbméternél több fát kiutalni. A kiküldöttek jártak még Rau Gótló szénelosztó biztosnál is, aki ígérte, hogy a város szén szükségletét állandóan biztosítani fogja. Miután két köbméter fa bármely kis háztartásnál is pusztán a főzéshez szükséges, olyan tűzifaindó áll a város, ami a múlt évi nyomorúságot is felül fogja mulni.

— Kihágási eljárás alá vont gazdák. Kormányrendelet értelmében minden községben felülvizsgálják a gazdák által bejelentett vetésterületet. A felülvizsgálát számos esetben megállapította, hogy sokan kevesebb vetésterületet jelentettek be, mint amennyiről aráltak. Ezen gazdákra kétszeresen róják ki a beszolgáltatandó mennyiséget és tetejébe még a kihágási eljárást is megindítják ellenük. A megye területén most van folyamatban a vetésterületek felülvizsgálata és már eddig is sok visszaélésnek jöttek a nyomára. Nádudvaron 23, Hajdúnánáson 19 gazda ellen indították meg az eljárást. Különösen azok a gazdák járják meg, akik természetfeleslegüket már el is adták, mert a kétszeresen kirótt mennyiséget természetben tartoznak beszolgáltatni.

— Gyűjtés a menekültek javára. Hajdúvármegye városaiban és községeiben szeptember első vasárnapján, e hó 5-én általános gyűjtést rendeznek a menekültek javára. Az alispán az engedélyt a gyűjtésre megadta.

— Tisztogatás a betegpénztáraknál. A debreceni munkásbiztosító és a kereskedők betegsegélyző pénztárának élére kinevezett miniszteri biztos, Kresznerics Ferenc máv. ellenőr dr. Vezecski (?) Oszkár orvost, aki megbízás alapján működött a debreceni munkásbiztosító pénztáránál, elbocsájtotta a szolgálatból, illetőleg tőle a megbízást, a vörös világban tanusított magatartása miatt, visszavonta, míg dr. Grosz Pál állásától felfüggesztette. Elbocsájtotta a munkásbiztosító szolgálatából, illetőleg tőle a megbízást ugyancsak a proletárdiktatúra idején tanusított magatartása miatt, visszavonta dr. Székely Áron hajduhadházi orvostól is, akinek helyét dr. Simon Ernővel töltötte be. — A debreceni kereskedők betegsegélyző pénztáránál is megkezdte működését a miniszteri biztos, de dr. Brunner Lajos főorvos és dr. Barta pénztári orvos nem vetvén alá magukat az igazoltatási eljárásnak, inkább lemondtak állásukról. A miniszteri biztos a pénztár orvosi állására dr. Báthory Sándort nevezte ki. Rendkívül jellemző, hogy az elbocsájtott, lemondott és felfüggesztett orvosok közül nincs keresztény!

— Jogtalanul felveit leszerelési illetékek. Az öszirózsás forradalom retentő zűrzavarában az első Károlyi-kormány elrendelte a frontról hazatérő katonaság leszerelését. Minden katonára pénzt kapott, az élelmesebbje még ruhát, csizmát, vagy bakkancsot is. Valósággal kiürítették a katonai raktárakat. (Igy menekült meg sok raktárszidó zupás a számadástól és gazdagodott meg a lopott kincstári holmikkól.) Miután hamarosan rójóttek a széthámosok és csalók, hogy kellő ellenőrzés nincsen, nagyban csalták az államot. Némelyik gazfickó 2—3 csapattestnél is leszerelt és felkezelte a leszerelési illetéket. A honvédelmi miniszteriumban levő okmányok felülvizsgálata alapján sok csalásnak jöttek nyomára és a közigazgatási hatóságok utján hajítják be a jogtalanul felmarkolt leszerelési illetékeket.

— Választás a tiszalöki kerületben. Vasárnap és hétfőn zajlott le a nemzetgyűlési képviselőválasztás a tiszalöki választókerületben, miután az eddigi képviselőnek, Szabó Sándor kisgazdapártinak le kellett a csonka-kerület mandátumát mondania. Három jelölt küzdött a mandátumért: Szabó Sándor kisgazdapárti, dr. Korniss Ferenc keresztény egyesülés és Benkő Gábor keresztény nemzeti (Friedrich) párti. Az utóbbi 1500 főnyi abszolút többséggel győzött. Az új képviselő Benkő Gábor a székely hadosztályban szolgált, mint népfőlkész százados, igen ügyes népszónok, akit 3—4 óra hosszat, szakadó esőben is elhallgattak a választók.

— Új hírlap Szatmárban. Mátészalkán, Szatmármegye jelenlegi székhelyén „Csonka Szatmárvármegye” címmel keresztény politikai hetilap indult, mely egyszersmind a vármegye hivatalos lapja. A lap felelős szerkesztője: Kőrödi Katona János szolgabíró.

— Adományok. A vámospércsi 17 tüzkarosult felsegítésére az alispáni hivatalhoz újabban a következő adományok érkeztek: Erdőcsokonya 420, kiscelli fősolgabírótság 685 66, rejkai fősolgabírótság 557, Dombiratos 10, Mezőhegyes 200, kistályai körjegyzőség 75 korona.

— Budapesti nemzetközi keleti vásár. A debreceni kereskedelmi és iparkamara a kereskedő és iparos érdekeltség figyelmét felhívja a f. évi szeptember 11-én megnyitandó budapesti nemzetközi keleti vásárra. A vásárt a kereskedelemügyi m. kir. miniszter és Budapesti székesfőváros tanácsának támogatásával a budapesti kereskedelmi és iparkamara rendezi. A vásár szeptember 11-től 20-ig tart, helyisége a városi iparcarnok.

A keleti vásár szakmái: I. Általános árumintavásár, üvegárúk, fémárúk, háztartási cikkek, rövidárúk, mindentéle játékarúk, diszmutárúk, iparművészeti munkák, faárúk, bőrárúk, szappanok, illatszerek. Külön álosztályokban: papír vásár, sportcikk, cipő, élelmiszerek, textílvásár, göngyölési cikkek vásárlása, irodai felszerelések, nyersanyag, műszaki mozgóképipari vásár, pótcanyagok, szabadalmak, találmányok, ipari minták vásárlása.

— Schuster Ferenc utazásáról hazatérve, fogászati működését Vár utca 11 szám alatt ismét megkezdte.

KIS HIREK

Európa szemétdombja lett Csehország, a néhány napi dicstelen vergődés után összeomlott keletgaliciai tanácsközlárság elnöke is odamenekült a Károlyi Mihály díszes társaságába.

Pillanatnyi pénzzavarban szenved a hajdan (a háboru előtti) dúsgazdag Franciaország, úgyhogy a jövő hónapban esedékes 250 millió dollárt nem képes Amerikának megfizetni. Kénytelen az okatlanul felidézett háborun meggazdagodott bankárokhöz fordulni segítségért.

Biztosítási kötelezettség alá esnek, a legújabb rendelet szerint, szeptember 1-től azok a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak, akiknek évi 24.000 illetve napi 80 koronánál nem nagyobb a fizetésük.

Merényletek elől menekül French ir alkirály, akit az angol elnyomás alól szabadulni vágyó ir nemzeti önértzet nem képes többé a nyakán tűrni.

Meghalt a párisi hercegek, Amette bitoros, aki egyike volt a legnagyobb egyházi szónokoknak.

Férjhes megy a meggyilkolt trónörökös-pár 20 éves leánya: Hohenberg Zsófia hercegnő. Most 8 án lesz az esküvője Nostitz-Rieneck Frigyes gróffal Tetschenben.

Tót nemzeti tanács alakult Krakkóban, melynek első programpontja a tótok felszabadítása a cseh uralom alól, a lengyel barátság és — a magyarsághoz való közeledés. E célok megvalósítása érdekében lapot adnak ki Krakkóban. — Most lájja és érzi már a tótság, hogy nagyhangu s többnyire cseh pénzen hizott vezérei mennyire félrevezették, mikor a magyarság elleni gyűlöletet szították benne.

A sófejadagot felemelték 70 dekárára, tekintettel arra, hogy télen nagyobb a fogyasztás.

Dühöng a vörös-zsidó rémuralom Moszkvában. Ellenforradalmi tevékenység vádja alapján a világhírű tudós írónak legifjabb lányát: Tolstoj Alexandra grófnőt is három évi fogházra ítélte a forradalmi törvénytörzők. Brüsszov herceget halálra ítélték, Trubeczkov herceget kényszermunkára.

Szünetet kap a Ház?

Budapest, szept. 1. (N. St. f. j.) A nemzetgyűlésen ma az a hír terjedt el, hogy a numerus c'ausus törvényjavaslat letárgyalása után a nemzetgyűlés elnaplítja üléseit s legközelebbi ülését október elsején tartja.

Határkiigazítás Békésben

Békés, szept. 1. (Nemz. St. tel. jel.) A Gyulavarsány községben járt határkiigazító bizottságok a magyar részről előterjesztett kérelem folytán a község mellett elhuzódó demarkációs vonaltól 8—10 kilométernyire keletre fekvő területet Gyulavarsány községhez visszacsatolta, miáltal több magyar major és pusztát, így Almássy Denise grófnő birtoka is visszakerült Csonkamagyarországhoz. Az o'áhok által Nagylak községnél kért határkiigazítást a bizottság elutasította.

— Koszorúmegváltás. A debreceni Gözszappangár alkalmazottai özv. Sesztina Lajosné urnő elhunytá alkalmából koszoru megváltás címén 265 koronát juttattak lapunk útján a Nemzeti Hadseregnek. Rendeltetési helyére juttattuk.

— Német nyelvnek és elemi iskolai tantárgyaknak tanítását elvállalja keresztényen uicsaládoknál református vallású erdélyi menekült állami elemi iskolai tanítónő, ellátás ellenében. Cim lapunk kiadóhivatásában.

— Zongoraoktatást elvállal legmodernebb technika szerint kezdőknél és haladóknál, valamint elvállal oly gyakorlott zongorázókat is, kik régi technikájukat az új technikára akarják átalakítani. Horváth Magda államilag képesített okleveles zenetanárnő. Értekezhetni délután 4—6 ig, Király-utca 5. sz. I. emelet.

— Tankönyvek az összes iskolák részére kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében Szentanna és Varga u. ssrok.

— Lakáscsere. Elcserélném két kis szoba stb. utcai lakásom nagyobbért, esetleg 3 szobásért, esetleg Simonyi-úti villába is. Szappanos-u. 16.

— Iskolai könyvek az összes helybeli tanintézetek részére, papír és írószer, valamint zeneművek a legolcsóbban Csáthy m. kir. tudományegyetemi könyvkereskedésében kaphatók, Piac-utca 8. Telefon 296.

SPORT

Felhívás. A MASz északi kerületének bizottsága f. hó 5-én d. e 10 órakor az Arany-Bika termében ülést tart. Kérem az atletikai szakosztályok megbízottainak megjelenését. Sennyei Oláh kertületi előadó.

A DTE atletikai versenye f. hó 5-én vasárnap d. u. 4 órai kezdettel a DTE nagyerdői sporttéren. Leneverek a fővárosi egyesületek közül a MAC. BEAC. FTE. MAFC. Vidékiek közül: az Esztergomi MOBE. Diósgyőri AC. Szolnoki MADSE. Nyiregyházi TAE. HTE. HAC. Azonkívül az összes helyi egyesületek atlétái. Több kerületi recordjavítási kísérletet jelentettek be a DEAC és a HTE. — Jegyek előre válthatók Bódogh László cukrászdájában.

Fővárosi eredmények. Vasárnap kezdődtek meg Budapesten a bajnoki mérkőzések s már az első nap is szenzációs eredményeket hozott. A tavalyi bajnok, az MTK eldöntetlen (0:0) eredményt ért el a III. ker. TVE-tel szemben, míg az FTC vereséget szenvedett az újdonsült csapattól, a VII. ker. SE-től. A BEAC 2:1 arányban győzött a BTC ellen.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

Burlingtoni Jaguár IV. (Álarc nélkül.) E nagyszabású amerikai kalandtörténetet befejező részét mutatja be ma az Apolló. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyelővétel.

Amerikai Pathé-film. A Fehérfogu álarcos második részét mutatja be ma az Arany Bika mozi. Jegyelővétel. Előadások 6 és 8-kor.

Canibár. Amerikai cow-boy történet négy részben, huszonkét felvonásban. Ezt a világlágeret máától kezdve az Uránia vette műsorára, még eddig nem látott lovas bravurok és izgalmas trükkök jellemzik ezt a szép filmet, a szereplők csodálatos és meglepő produkciókat mutatnak be. Előadások 6 és 8 órakor.

Ifjusági előadások az Apollóban szombat délután 4 és 5 órakor, mérsékelt helyárak.

Ch. Percel Carola a táncitanítást szeptember 14-én kezdi meg. Beiratkozni lehet az Uránia pénztáránál.

Eladó birtok

Sámsoni uton aligállónál 100 hold prima föld Vass J-féle. Értekezni Arany János-u. 57.

Értesítés.

A Keresztény Fatermelő Szövetkezet értesíti tagjait, hogy a famegrendelések szept. 10-ig eszközölhetők, — elfogadását Polyánszky Oreszt helybeli fatermelő, a megfelelő pénzüsszegek átvételét a Debreczeni Első Takarékpénztár vállalta el.

Ha olcsó és izléses

Rózsa Virágcsarnokba

Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület.) Művirágkoszorúk viszonteladásra a legolcsóbb gyári árban.

virágcsokrot, kosarat, koszorút akár az vásároljon házioról

ALLANDÓ NAGY BUTOR KIÁLLITÁS!

Dus választék, saját készítésű modern lakberendezési cikkekben u. m.: háló, ebédlő, uriszoba valamint ülő butorokban. — Olcsó butorokban is nagy választék

Killer Ede butorgyáros cégénél

Ferencz József-ut 68.

Versenyárgyalási hirdetmény

A debreczeni laktanyákban visszamaradt és termelt trágya értékesítésére folyó évi szeptember hó 20-án, délelőtt 10 órakor Fűvészkert-utca 2. szám alatt nyilvános versenyárgyalás fog megtartatni. — A versenyárgyalásra vonatkozó hirdetés az ajánlati feltételekkel minden laktanya kapuján kifüggesztés által folyó évi szeptember 15 ig közhírré tétetik és érdekelteknek azonkívül a hivatalos órák alatt délelőtt 10—12-ig Fűvészkert-utca, 2. sz. alatt mindenkor betekintés céljából külön is rendelkezésére áll.

Bélyeggyár és véső-intézet
PAULÓ I.
Bathányi-u. 22.
Telefon: 1365.

FORGÁCS I.
műőrás
Bádógos-u.

A hajduszoboszlói járás főszolgabírájától.

2053—1920. szám.

Pályázat

A hajduszoboszlói járás Földes községében üresedésben levő községi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalma a községi szabályrendeletben megállapított évi 2000 K fizetés, 400 korona lakbér, melyhez a községi tisztviselőket megillető családi pótlék, háborús és egyéb segély jár.

Felhívom a pályázni óhajtókat, miszerint kérvényeiket az 1908. évi XXXVIII. t. c. értelmében való képesítésük és eddigi alkalmaztatásuk, politikai magatartásuk igazolása mellett legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-ig hivatalomhoz annál is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás napját későbbben fogom megállapítani.

Hajduszoboszló, 1920. aug. 21.

Dr Pap Sándor,
főszolgabíró.

Bükk tűzifa és szerszámfa, darabos és oltott mész, kátránypapír, fedélcserép beszerezhető.

Akácok erdőket, fasorokat és bármilyen tüzfát legmagasabb áron vásárol

BARTHA ISTVÁN

tűzifa és építkezési anyagkereskedőnél
Ispotály-u. 3-b. Telefon 785.

Zákány József

fuvarozási vállalat
PIACZ-UTCZA 43. SZÁM.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Férfi
cylinder kalapból alakított női giráti kalapot. Piacz 38. udvarban balra hátul. Beliczay kalapos.

Cimbalom
igen jó hangú, pedálos eladó, Hadházi-ut 12. I. em. Árpád-tér.

Koros Sándor

férfi-szabó Deletében Piac-u. 60.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Vénkeriben

eladó 520 négyzögöl — szőlő gyümölcsös. Értekezhetni Domokos-u 22.

Eladó házhelyek

2—300 négyzögöl területek a Gyermekmenhely mellett Mester-utca végén a Csígekerti-utca és a Balmazújvárosi utra fronttal. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Makulatura

különként kapható lapunk kiadóhivatalában,

KÉSZIT Központi szeszfordéket, Pálinkafőző üstököt

MENDLOVITS S., rézműves,
Nyírbátor Szabolcsm. ☐ Alapított 1890.

RANKAI GYULA

bankbizományi irodája
Debreczen Dégenfeld-
tér 6. (Kenyérpiacz.)

IDEGEN PÉNZEK:

Dollár, lei, sokol, lira, márka, frank stb. ÉRTÉK-PAPIROK. Kölcsonközvetítés. Vállalatok finanszírozása. MEGBIZÁSOK. Díjmentes tanács minden bankügyben.

Nyomdásztanulóul

felvétetik fizetéssel lapunk nyomdájában 3—4 középiskolát végzett értelmest f. u. — jelentkezhetni bármikor.

Kovács és Kazánszenet, Akác műfat, Romancementet, Tüzfát vagontételben és méter-mázsánsként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Oreszt tüzifa és szén-kereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölk.

FÉNYKÉPNAGYÍTÁSOK

legsikerültebbek és legolcsóbbak

TAKÁCS VINCZE

fényképész, Egyház-tér 3.
Nagytemplom mellett.

Görögdinnye kilogrammonként 70 fillér.

naponta kapható a **Macsi uradalom** zöldségüzletében (Hatvan-utca 1. sz.)

Az uradalomnak a várostól 10 kilométernyire fekvő tanyájában — a tanyai raktárból átvéve — görögdinnye kilogrammonként **35 fillérért**, a köves ut közelében levő dinnyeföldön átvéve kilogrammonként **30 fillérért** kapható.

Ha szép akar lenni? Korszó arczkremet és szappant használjon!

PARFÜMÖK prima minőségűek, Pipek szappanok. Mindenféle piperecikkek, kószerek, Irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDASÁGI CZIKKEK, kroomlin stb. legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Droguerijában Piac-utca 42.